

Warszawa, dn. 27 października 2017 r.

PROTOKÓŁ z XI posiedzenia Rady do Spraw Cyfryzacji, które odbyło się 20 października 2017 roku, o godzinie 11:30 w siedzibie Ministerstwa Cyfryzacji.

Przedstawienie postanowień poprzedniego posiedzenia, ewentualne uwagi do treści protokołu.

Członkowie Rady nie zgłosili uwag do protokołu z poprzedniego posiedzenia Rady.

Informacja liderów zespołów roboczych nt. realizacji projektów oraz postępów prac w zespołach.

Członkowie Rady do Spraw Cyfryzacji dyskutowali nad podjętymi w ramach poszczególnych zespołów ustaleniami. Przedstawiono następujące informacje:

- Zespół nr I – przegląd prawodawstwa w poszukiwaniu luk i barier procesu cyfryzacji

Lider zespołu poinformował o otrzymaniu zbioru odpowiedzi na ankietę zachęcającą do wsparcia polskiej transformacji cyfrowej oraz budowy systemu cyberbezpieczeństwa. Podejmowane są próby współpracy przy analizie otrzymanych odpowiedzi z jednostkami akademickimi. Trwa weryfikacja przedmiotowych ankiet, po opracowaniu jej wyników zostaną one przekazane Członkom Rady.

- Zespół nr II - systemowe wsparcie dla cyfrowej transformacji gospodarczej

Lider Zespołu poinformował o zebraniu propozycji od wszystkich członków Zespołu dotyczących cyfrowej transformacji gospodarki, które mogłyby być wygenerowane jako rekomendacje Zespołu. Jak tylko dokument z tymi rekomendacjami powstanie, zostanie on skonsultowany z Członkami Rady, po czym zostanie przekazany do konsultacji z interesariuszami. Lider poinformował, że na następnym spotkaniu Rady chciałby już poddać projekt takiego dokumentu dyskusji na posiedzeniu.

- Zespół nr III - otwartość danych i oprogramowania finansowanego ze środków publicznych

Lider zespołu poinformował, że powstał zarys struktury raportu dotyczącego dobrych praktyk w zakresie otwierania danych, który niebawem zostanie przedstawiany Członkom Rady ds. Cyfryzacji. Ponadto Zespół pracuje nad koncepcją wprowadzenia rozwiązań dotyczących wykorzystania danych jednostkowych, umożliwiających ich udostępnianie w ramach danych publicznych. W tej chwili dostępu do danych jednostkowych nie ma, ale dobre praktyki z innych krajów wskazują, że można takie

rozwiązania zbudować tak, by nie kolidowały z zasadami anonimowości, tajemnicy statystycznej itp.

- Zespół nr IV - zarządzanie internetem i neutralność sieci

Lider Zespołu poinformował, że prace zespołu skupią się na opracowaniu raportu dotyczącego zwalczania niechcianych treści w sieci, który niebawem zostanie przedstawiony pozostałym Członkom Rady.

- Zespół nr V - edukacja cyfrowa

W związku z nieobecnością Lidera Zespołu, jeden z jego Członków poinformował, że zespół jest w trakcie tworzenia ankiety skierowanej do pracodawców. Za jej pomocą pracodawcy będą mogli wskazać jakich kompetencji cyfrowych oczekują i gdzie są rozbieżności pomiędzy tymi oczekiwaniami a tym, co absolwenci uczelni wyższych wnoszą po ich ukończeniu. Wyniki tej ankiety wskażą, jakie są potrzeby edukacji w obszarze kompetencji cyfrowych.

[Informacja o aktualnym stanie prac w zakresie porozumienia na rzecz "Strategii 5G dla Polski" w kontekście Przemysłu 4.0](#)

Przedstawiona i przedyskutowana została prezentacja, opisująca aktualny stan prac w zakresie porozumienia na rzecz „Strategii 5G dla Polski”. W szczególności w pierwszej części prezentacji, określono role i zadania poszczególnych stron Porozumienia, a także podano skład Rady Porozumienia jako rezultat wyboru dokonanego przez Zgromadzenie Ogólne. W dalszej części zapoznano się z listą zespołów tematycznych wraz z podaniem przewodniczących tych zespołów. Członkowie Rady ds. Cyfryzacji uzyskali także szczegółowe informacje o zakresach analiz opisanych w formie kwestii badawczych, którymi będą zajmowali się członkowie wymienionych zespołów tematycznych:

1. Zespół standardów i architektury sieci 5G;
2. Zespół widma radiowego
3. Zespół testów i pilotaży
4. Zespół regulacji prawnych i współpracy (z administracją i innymi branżami)
5. Zespół bezpieczeństwa sieci 5G
6. Zespół promocji sieci 5G.

W trakcie dyskusji poinformowano, też o stworzeniu przez MC pierwszej wersji dokumentu roboczego „Strategia 5G dla Polski”, który dalej będzie uaktualniany o wyniki prac poszczególnych zespołów tematycznych.

Spotkanie z Panem Maciejem Groniem, Dyrektorem Departamentu Współpracy Międzynarodowej i Analiz MC nt. ustaleń ze Szczytu Cyfrowego RE w Tallinie.

29 września br. zorganizowany został Talliński Szczyt Cyfrowy – mamy więc za sobą pierwszy Szczyt Rady Europejskiej dotyczący spraw cyfrowych. Był to wprawdzie szczyt nieformalny, jednak jest niezwykle istotny, bo to pierwszy raz, gdy głównym tematem spotkania były kwestie cyfrowe.

Podczas szczytu poruszonych zostało kilka wątków, m.in.:

- problematyka szeroko rozumianego zarządzania cyfrowego - omówione zostały sprawy poprawy jakości usług publicznych dla przedsiębiorstw i obywateli. Zaakcentowana została potrzeba transformacji cyfrowej w wymiarze transgranicznym. Podkreślono potrzebę wypracowania nowych zasad takich jak *Once-Only*. Wskazano konieczność zwrócenia szczególnej uwagi na kwestie interoperacyjności i transgraniczności świadczenia usług cyfrowych (przede wszystkim usług publicznych). Podkreślono, że w UE każdy obywatel powinien mieć dostęp do zaufanej i bezpiecznej e-tożsamości. Polska poparła wykorzystanie cyfryzacji do podniesienia jakości i powszechnej dostępności usług publicznych. Poparła również zasadę *Once-Only*. Wskazała również na dużą wagę bezpieczeństwa danych w kontekście budowania zaufania obywateli, a także potrzebę rozwoju nowoczesnej infrastruktury telekomunikacyjnej w celu zwiększenia dostępu do usług publicznych.
- opodatkowanie sektora cyfrowego – Polska poparła inicjatywę dotyczącą potrzeby sprawiedliwego opodatkowania przedsiębiorców, którzy świadczą usługi w Europie. Sprzeciw w tej sprawie wyraziły dwa kraje – Luksemburg i Irlandia. Swoją sceptycyzm wyraziła natomiast Malta i Cypr. Polska poparła również uregulowanie tych kwestii w odrębnym akcie prawnym. Kwestie te w Polsce koordynowane będą przez Ministerstwo Finansów.
- cyberbezpieczeństwo – wskazano potrzebę ochrony infrastruktury cyfrowej i walki z umieszczaniem nielegalnych treści on-line. Jako cel postawiono sobie uczynienie z Europy światowego lidera w dziedzinie cyberbezpieczeństwa. Jako datę graniczną podano rok 2025. Istotą działań jest zapewnienie odpowiedniej ochrony dla wolności i praw konstytucyjnych obywateli, bezpieczeństwa on-line oraz integralności i legitymacji demokratycznych procesów. Wskazano na potrzebę wspólnego europejskiego podejścia w dziedzinie obronności przed cyberterroryzmem – Europa powinna bowiem funkcjonować jako jednolita cyberprzestrzeń i jednolity, cyberbezpieczny rynek. Podkreślono potrzebę walki z nielegalnymi treściami umieszczonymi w internecie – UE zgodziła się z koniecznością walki z umieszczaniem nielegalnych treści w cyberprzestrzeni, które mogą sprzyjać zachowaniom terrorystycznym.
- przyszłość gospodarek i społeczeństw – poruszono tematy gospodarki opartej na danych, zapewnieniu kompetencji cyfrowych obywateli i inwestycji w gospodarkę cyfrową. Podkreślono, że UE powinna sprzyjać powstawaniu nowych form przedsiębiorczości, start-up'om wraz z ich dalszym rozwojem w Unii Europejskiej.

Zaakcentowano potrzebę skupienia się na przyspieszeniu transformacji cyfrowej przemysłu dzięki wykorzystaniu najnowszych technologii (w szczególności sztucznej inteligencji i nowych rozwiązań, jak *blockchain*). Szefowie państw i rządów wskazywali również na potrzebę zapewnienia sprawiedliwego dostępu małych i średnich przedsiębiorstw do platform oraz stosowania ustawodawstwa w zakresie konkurencyjności (można się więc spodziewać jakiejś propozycji legislacyjnej UE w zakresie regulacji platformy-biznes). Polska podkreśliła, że priorytetem jest dla nas kwestia swobodnego przepływu danych, a pozyskiwanie i przetwarzanie danych jest podstawą nowoczesnej gospodarki.

- kompetencje cyfrowe – temat bardzo zbliżony do powyższego. Poza oczywistą potrzebą podnoszenia kompetencji cyfrowych zwrócona została szczególna uwaga na zawody, które będą znikać z rynku w związku z rozwojem technologii, aby osoby, które te zawody wykonują mogły później w społeczeństwie normalnie funkcjonować. Polska pochwaliła się promocją nauki oprogramowania i Ogólnopolską Siecią Edukacyjną.
- rozwój nowoczesnej sieci infrastruktury cyfrowej – wskazano na konieczność ustanowienia sieci światłowodowej oraz 5G w UE do roku 2025. Nie jest to więc moment odległy. Polska zgodziła się z tym ambitnym celem.

Szczyt można uznać za sukces – państwa mówiły jednym głosem odnosząc się do poruszanych podczas spotkania kwestii. Trzeba jednak pamiętać, że w takich wydarzeniach biorą udział jedynie szefowie państw i rządów, więc poziom dyskusji był bardzo ogólny. Nie należało się więc spodziewać wiążących rozstrzygnięć czy wielkich zmian w agendzie cyfrowej UE. Celem szczytu było zwrócenie uwagi szefów państw i rządów na to, że tematy cyfrowe są bardzo istotne, są rewolucyjne i mogą nieść za sobą duże zmiany społeczne, a nie tylko i wyłącznie technologiczne. Prezydencja estońska, zaraz po szczycie ogłosiła, że jest potrzebne jeszcze jedno spotkanie - ministrów zajmujących się jednolitym rynkiem cyfrowym. Taki szczyt w Luksemburgu zaplanowany został na 24 października. Mają być na nim podkreślone kwestie potrzeby odpowiedniej koordynacji spraw cyfrowych w krajach członkowskich UE. Ponadto mają być omówione kwestie bardziej szczegółowe dotyczące cyberbezpieczeństwa i przesyłu paczek danych. Polskę reprezentować będzie Pan Krzysztof Szubert, sekretarz stanu w Ministerstwie Cyfryzacji, Pełnomocnik Rządu ds. JRC.

Nie został na razie podany żaden kolejny termin Rady Europejskiej, który dotyczyć będzie kwestii cyfrowych.

Członkowie Rady poruszyli temat walki z niechcianymi treściami w UE. Dyrektor Departamentu Współpracy Międzynarodowej i Analiz MC wskazał na komunikat Komisji Europejskiej dotyczący usuwania nielegalnych treści w internecie. Do dokumentu tego będzie szykowane stanowisko Rządu, będą również prowadzone konsultacje społeczne. Komisja Europejska przedstawiła w komunikacie pewne propozycje dotyczące zapobiegania przez internetowe platformy obecności nielegalnych treści nawołujących do nienawiści, przemocy i terroryzmu w internecie, a także usprawnienia ich wykrywania i usuwania. Komunikat nie ma charakteru aktu legislacyjnego, jeżeli jednak KE uzna, że działanie to nie wpłynęło na poprawę sytuacji, to w przyszłym roku zostanie przedłożony projekt aktu

legislacyjnego w tej sprawie. Komunikat jest o tyle istotny, że wprowadza koncepcję tzw. *trusted flaggers*, a więc zaufanych instytucji, które będą zgłaszały dane treści, jako treści nielegalne. Pośrednicy internetowi powinni reagować na zgłoszenia pochodzące od *trusted flaggers*. W komunikacie mocno została również podkreślona rola pośredników internetowych - kraje z polskiej grupy państw podobnie myślących podkreśliły, że ewentualne wprowadzenie twardych rozwiązań, które miałyby regulować kwestie pozycji pośredników i ich zaangażowania w ruch w internecie, wymagałoby bardzo solidnej oceny skutków regulacji.

Poruszony został również temat e-mobilności i współpracy w budowaniu samochodów autonomicznych. Jest to temat koordynowany w Polsce przez Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa, jednak z MiB współpracują w tym zakresie zarówno Ministerstwo Cyfryzacji, jak i Ministerstwo Rozwoju i Ministerstwo Energii. Tematem tym zajmuje się również Instytut Transportu Samochodowego. Przygotowywane było porozumienie o współpracy między wymienionymi wyżej jednostkami, służące wypracowaniu strategii wprowadzenia samochodów autonomicznych na polski rynek, jednak nie została jeszcze uzgodniona ostateczna wersja tego dokumentu. Kraje unijne są bardzo zaangażowane w ten temat, potrzebne są jednak liczne testy i zmiany w prawie drogowym.

[Prezentacja w zakresie „Cyfrowa transformacja w obszarze e-zdrowia”](#)

Jeden z Członków Rady przedstawił Think Tank "Innowacje dla Zdrowia", który powstał w Łodzi. Ma on być miejscem dyskusji i współpracy pomiędzy liderami nauki, biznesu i administracji publicznej w dziedzinie rozwoju ochrony zdrowia w Polsce. Projekt ten zainicjowany został przez Dyrektora Macieja Banacha z Instytutu Centrum Zdrowia Matki Polki. Ma on na celu spowodowanie, aby innowacje technologiczne, procesowe i związane z cyfryzacją były powszechnie stosowane w szeroko pojętej opiece zdrowotnej. Celem Think Tanku jest zebranie jak najszerszego grona interesariuszy zarówno po stronie naukowo – badawczej, jak i administracyjnej oraz leczniczej, a także producentów rozwiązań do służby zdrowia. Szczególnie istotnym problemem jest w chwili obecnej zlikwidowanie barier uniemożliwiających szeroką cyfryzację technologii medycznych i wykorzystania danych pacjenta, oraz systemy zachęt zmuszające ośrodki medyczne do stosowania w procedurach medycznych technologii cyfrowych. Przedstawiciele Think Tanku medycznego zapraszają do współpracy Radę ds. Cyfryzacji.

[Dyskusja nt. konieczności podpisania zgody na rozpowszechnianie wizerunku dziecka w kontekście m.in. formularza zgłoszeniowego na organizowany przez MC CodeWeek](#)

Temat konieczności podpisania zgody na rozpowszechnianie wizerunku dziecka wywiązał się w związku z pojawieniem się takiego wymogu przy rejestracji na organizowany przez Ministerstwo Cyfryzacji CodeWeek. Uczestniczenie w tych warsztatach jest jednoznaczne z wyrażeniem zgody na wykorzystanie wizerunku w celu promocji warsztatów.

Przy takim podejściu pojawia się problem prawny – wizerunek jest rodzajem danych osobowych, a dość ugruntowane jest stanowisko, że nie jest dopuszczalne wymuszanie zgody na przetwarzanie danych osobowych przy realizacji konkretnej usługi. Zgoda, która jest nierozdzielnie połączona z możliwością świadczenia pewnej usługi i bez której ta usługa nie może być realizowana, przestaje mieć charakter dobrowolny (nie można odmówić zgody). Trzeba również się zastanowić, czy zbieranie zgód na działalność promocyjną znajduje oparcie w przepisach prawa - zgodnie z polskim prawem nie trzeba mieć bowiem zgody na rozpowszechnianie wizerunku osoby, która stanowi jedynie szczegół większej całości (art. 81 Prawa autorskiego). Pytanie więc brzmi czy rzeczywiście promocja warsztatów wymaga zbierania zgody na rozpowszechnienie wizerunku biorących w nich udział dzieci. Z punktu widzenia organizatorów wydarzenia jest to niewątpliwie zabezpieczenie przed ewentualnymi roszczeniami. Instytucje publiczne powinny jednak wykształcać dobre praktyki w zakresie rozumienia czym jest ten szczegół większej całości.

Problem zbierania zgód na rozpowszechnianie wizerunku jest szczególnie widoczny m.in. w szkołach, które wymagają tego typu dokumentów w związku z organizowanymi przez siebie wydarzeniami szkolnymi. Liczba wymaganych zgód jest spowodowana nieświadomością prawną. Być może Rada ds. Cyfryzacji mogłaby przygotować pewne rekomendacje w tym zakresie, żeby uświadomić istniejący stan prawny, pokazać ustalone prawem granice i wskazać, że w wielu sytuacjach można obyć się bez wymuszania zgód na rozpowszechnianie wizerunku. Można byłoby wskazać lepsze praktyki dostosowania działań promocyjnych do obowiązującego prawa.

Członkowie Rady obecni na posiedzeniu zgodzili się, żeby na następnym spotkaniu wrócić do tematu, pogłębić temat i zdecydować co do ewentualnego zajęcia oficjalnego stanowiska w tej sprawie.

Uczestnicy posiedzenia:

Członkowie Rady:

1. Izabela Albrycht – Przewodniczący (telekonferencja)
2. Dominik Batorski
3. Krzysztof Goczyła
4. Łukasz Jachowicz
5. Dariusz Milka - Wiceprzewodniczący
6. Tomasz Muda
7. Rafał Rodziewicz
8. Krzysztof Siewicz
9. Katarzyna Śledziwska
10. Piotr Wąglowski
11. Janusz Zawiła - Niedźwiecki

Zaproszeni goście:

12. Maciej Groń – Dyrektor Departamentu Współpracy Międzynarodowej i Analiz MC

Sekretariat Rady:

13. Justyna Grzegorek (MC)
14. Katarzyna Stopińska (MC)